

TAALIA 39

MŰVÉSZETI LAP.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN ÉS 15-ÉN. @ A SZINHÁZI IDÉNY ALATT MINDEN NAP.
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGÉSZ ÉVRE 8 KORONA. @ EGYES SZÁMONKINT 10 FILLÉR. @ A SZINI IDÉNY ALATT 6 FILLÉR.

Szerkeszti: HERGER TIHAMÉR.

Ujvidék.

1904 április 13.

11. szám.

Szenzációs ujdonság itt először.

A CSODA GYERMEK

Rendkívüli mulattató bohózat.

Bérlet

Ma szerdán, 1904 április 13-án

szünet.

A csoda gyermek.

(L' Enfant du Miracle.)

Francia bohózat 3 felvonásban. Irták: Gavault és Charvay.
Fordította: Molnár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Moulueri Elise
Durieux Georges
Paradeux, tanár
Berthe, neje
Chroche, építész
Laugrumenné
Lausguenet, közjegyző
Lescalopier
Marguerite, szobaleány
Baptiste, inas
Hernani, detektív
Iren, nőtisztviselő
Suzanne, szakácsné
Groom
Marcele, női szobaleány

Makó Ayda
Almássy Endre
Déry Béla
Hevessy Mariska
Nagy Dezső
Erdős Alice
Bombay Gusztáv
Magyary Lajos
Hevessy Gusztó
Adám Győző
Halász Alfréd
Latabár Árpád
Déry Rózsi
Földesy Vilmos
Molnár Juliska

A CSODAGYERMEK.

(L' Enfant du Miracle.)

— A darab meséje. —

Moulurey Elise özvegyen maradván, férje ki dúsgazdag volt, hirtelen halt el, s életében készített végrendeletét sem nejevel, sem közjegyzővel nem közölte. Tett ugyan már két év előtt is még nőtlen korában Lausguenet közjegyzőnél egy végrendeletet, melynek értelmére szerint 10 milliónyi vagyonát Gueret szülővárosának hagyományozza. A közjegyző ezt közli is az özvegygyel, egyben figyelmezteti, hogy ha 24 óra alatt egy férje által aláírt másik végrendeletet fel nem mutat, megbízatásának kénytelen lesz érvényt szerezni. Chroche építész, egy kapzsi s vagyonthajhász, ki Elise jóakarójaként szerepel, ez esetet megtudja s minden telhető leleményességét arra fordítja, hogy a 10 milliónyi örökséget az özvegynek végrendelet hiányában is biztosítsa. E célból felkeresve a közjegyzőt, elhítteti vele, hogy Moulureyné reményteljes állapotban van, s így a francia törvények szerint jogutódról lévén szó, Elisenek az örökséghez joga van. A közjegyző erre, Elise sajátkezü aláírását veszi egy nyilatkozaton. Azután pedig Paradeux tanár nejevel Berthával szövetkezve, ki Elisenek belső s meghitt barátnéja azon van, hogy az özvegyet nőül adja, a törvénytől 300 napi idő alatt jogutódot teremtsen. Van ugyanis Elisenek egy Durieux Georges nevű kérője, ki

HAJEK FÜLÖP, ezukrász

Ujvidék, Futtaki-utoza.

Ajánlja sajátkezüleg és felügyelete alatt naponta frissen készített: crém-süteményeit, kelt tésztáit, briost és különféle tortáit.

KÜLÖNLEGESSÉGEK: Lakodalmi és különböző estélyekhez való teljes összeállítások, seccsiós torta, parfait, Kugler-dessert és tejhaberem-bonbonok.

Vajas-dessertek Wagner-féle teavajból.

Jovanovics Pánta

fényképészeti műterme

UJVIDÉK, Fő-uteza 9. szám.

Készít — a legkényesebb igényeket is kielégítő — a fényképészet körébe vágó összes munkákat, valamint nagyításokat és festményeket a legegyszerűbbektől a legművésziesebb kivitelben.

Gyors szállítás mellett árai a legmérsékletesebbek.

Steiner Gyula, férfi- és női-divatáru raktára

Ujvidék I. Ferencz József-tér, a „Vasember“-hez, Andrássy-utca sarkán.

Dusan felszerelt raktár: fehérnemű- és szövöttáruk, nap- és esernyők, vállfüzők, férfi- és női szabó kellékek, illatszerek, női kézimunkák, ruhadiszek stb. stb.

→ *N* Hammerli-féle híres pécsi bőrkesztyűk egyedüli főraktára. ←

özvegyi idő tartamára földkörüli utra kér fel, s ki látszólag el is utazik, ezt igyekeznek megkeríteni, majd titkos rendőrt berel, s marokkal szórja a pénzt, hogy Georgest előkerítse, míg végre a véletlen folytán ő maga jelentkezik. Azonban Gueret városa egy megbízottat rendel Elise lakosztályába Lescalopier személyében, kinek kötelessége az özvegy felett őrködni és a 300 napon belül várni az örökös születését. A furesábbnál furesább — bohózatba illő jelenetek — Chroche lázas tevékenysége s buzgólkodása vonul keresztül a darabon. Chroche már-már kétségbeesik, hogy nem tudja Elise és Georgest egyesíteni Lescalopier éber őrködése következtében — míg azonban végül Georges egy virág-vázát véletlenül leüt az asztról, s annak törött cserepeit szedegetve, megtalálja a bele dugott végrendeletet, mely szerint a meghalt férj nejét teszi általános örökösévé. A párok boldogan ölelkeznek — Chroche a reá várandó nyereségvágytól áradoz. Berthe és Paradeux szerencsét kívánnak, míg Lescalopier lehorgasztott orral hagyja el a szalont, s vive Gueret városának azon lesújtó hírt, hogy a végrendelező később kelt akarata szerint csupán 500 frankot hagyományozott.

TÁRCZA.

A facipőkészítő szentje.

Dourline Artur eredeti francia elbeszélése után fordította: M. W. B.

Folytatás.)

De ez nem volt a fiatal ember ideálja . . . Mint minden évben, úgy az idén is, Wonguen mester elment leányával a falubeliek mulatságára. Suzel valódi kis tündér volt. Bálban a fiatal emberek veszekedtek egy-egy táncért,

neki pedig hízelt ez a sok kitüntetés és egészen átengedte magát a mulatságnak.

Különösen két fiatal ember érdeklődött iránta: Daue Kristóf es Richter Péter.

Kristóf erőteljes, széles vállu fiatal ember volt, erős hanggal és könnyed járással. Kristóf szintén Wonguen mesternél dolgozott, de rövidebb idő óta, mint Ferenc, s miután ő egész más tehetségű is volt, nem restelte soha Ferencet a legesekélyebbert is keményen megdorgálni.

Richter Péter kicsiny, élénk, fűrges és mindig jókedvű, tehát Kristófnak ellentéte volt.

Mint gondnélküli naplopót nem szerették a műhelyekben, de annál inkább a mulatságokon, hol kimeríthetetlen jókedvével mindenkit mulattatott.

A multság egész tartama alatt Ferenc egy kis szögletben ült, szomorúnak és boldogtalannek érezte magát. Sokat szenvedett, ha látta, hogy Kristóf Suzelt erős karjaival elragadja; de még többet szenvedett, ha Péterrel nevetni és tréfálni látta.

A mint úgy gondolataival elfoglalva ült, előtte elment Péter Suzellel, ők nem is látták Ferencet, de Ferenc jól hallotta, a mint Péter társnőinek mondja: »Nem kellene annyit azzal a sehonnai-val, azzal a sántával mulatnia!«

Szegény Ferenc nem is várta be a leányka feleletét, de borzasztó fájdalmat érzett s rögtön ott hagyta a mulatságot.

Egyenesen haza felé tartott. Sohasem érezte annyira gyámolatlanságát mint e percben. De miért? . . . Mi baja volt? . . . Kérdést intézett önönmagához, keresvén kétségbeesésének okát.

Nem kellett volna kis barátnője örömen örülnie?

Van abban valami csodálni való, hogy őt szépnak találták? Ő abban a korban van, hogy tetszen, hogy férjhez menjen . . .

Férjhez menjen! . . . Hideg borzalom futja át testét s arcát kezeibe rejti.

Férjhez menjen! . . . S könyei záporosónként hullottak arcára . . .

Most érti csak, hogy szereti Suzelt, hogy teljes erővel szereti . . . és hogy nagyon szerencsétlen.

A szerencsétlenség befészkelte magát a házikóba Wonguen mester, ki szélhűtés következtében székéből föl nem emelkedhetett többé; a betegség — a györrelem és a nyomorral reá nehezettek az adósságok is.

Ezen kellemetlenségek azonban meg fognak szünni, mihelyt Kristóf üzletet nyit az ő nevére, a mint szándéka van.

Ő az ki most gondját viseli a haznak, keményen bánik Ferencel, ki erejéhez mérten dolgozik s mindent panasz nélkül tűr.

A szegény fiú sokat szenvedett amaz éjjel óta, midőn szívében olvasott; s miután csakugyan látta, hogy Suzel Pétert kitünteti, feltette magában, hogy elmegy.

De Wonguen mesterre most rossz napok jártak és így a jó gyermek tovább maradt. Elfelejtette saját lelki kinjait és csak a másokéra gondolt, testét és lelkét az aggastyán ápolására és barátnője vigasztalására szentelte; erős szándéka volt, hogy ezentul kétszerezett szorgalommal fog dolgozni, hogy annál jobb üzletet csinálhasson.

Egy reggelen, midőn a műhelybe lépett Kristófot mérgesen szidni hallotta. »Ha én leszek mester, nem tartom tovább azt az átkozott sántát!«

HODOVÁNYI ANDOR, UJVIDÉK

SZOBA- ÉS DISZFESTŐ.

Készít: templomok, dísztermek, színházi és alkalmi díszleteket, valamint SZOBAFESTÉST a legizlésebb színösszeállításban.

Dús választék legújabb menyezeti- és falfestési mintákból, valamint tapeta és papirmachéban.

Osnabrück

Europa legelső és legelőkelőbb level-
papir-gyárának állandó és egyedüli
képviselője az egész délvidék részére

HERGER ÁGOSTON könyv- és papir-áruháza

Ujvidék, I., Ferenc József-tér 3,

az Erzsébet szálloda és a „Maticza Srpska“ épülete között.

»Hogyan, ha te leszesz mester?
Hát persze, ha Suzel férje leszek...«
Ferenc elsápadt, mint a halál.
»Hát nem is üdvözölsz?«
»De igenis, még pedig tiszta szívem-
ből, mondá Ferenc csendesen — remény-
len Kristóf, hogy oly boldoggá fogod
tenni Suzelt, a mint megérdemli. De
nem szükséges, hogy elkergess, mert
ez nem illik, jó társhoz, magam
megyek.«

(Folyt. köv.)

MULT.

Megyeri Károly.

»Színész korában Megyeri — Van-e
ki e nevet nem ismeri?...« . . . mondja
halhatatlan Petőfink; s igaza volt neki,
mert abban a korban alig volt ember,
ki Megyerit ne ismerte volna. Született
1798 január 24-én. Az isten is komi-
kusnak teremté, a természet is megadott
neki hozzá mindent s ő mindamellert szin-
tén abba a régi, de mindég új beteg-
ségben szenvedett, amelyben körülbelül
minden kezdő színész szenved, t. i.
szívvel-lélekkel, összes tanulmányaival
tragikus akart lenni s nagy drámai hőst
képzelt magában. Képzeteiben az esz-
ményi hős képe lángolt, szíve érezte a
nagy szenvedélyeket, de az anyag, a
corpus nem secundált. Nem volt alkal-
mas a visszaadásra, hangjában nem
volt elég erő, terjedelem és ércesség,
egyszóval mint Galottiban a festő mond-
ja: »Hej, hogy mi nem közvetlenül
szemünkkel festünk. A hosszú uton
a szentől a karon át az ecsetig, mennyi
megy veszendőbe!«

Sok elvesz, de nem minden s innen
van az, hogy az ily tragikai színész
hiányos előadása is tetszik, mert olyan,
mint az a kép, melyen bár a rajz hi-
bás és a színezés gyenge, de a gon-
dolat fenséges. Ehhez járul a színészi

routine, mely erejével gazdálkodva a
hatásokat eleve kiszámítja s bár telje-
sen jót adni nem képes genialitása által
oly sikerült mozzanatokot produkál,
melyek a közönség kedvencévé teszik.
Ilyennek sokkal több szabad mint más-
nak, gyöngeségeire szemet huny a kö-
zönség s a kisebb sikereknek is tapsol.
Megyeri szobájában nem hiányzott a
nagy álló tükör, mely előtt azonban
csak mindég nyugodt komoly arccal
állott s ölni vagy meghalni próbált.
Komikai szerepeit nem kellett tükör
előtt tanulmányoznia, hanem gondolt
maganak egy alakot, abba Protensként
belevarázsolta magát s abban a darab
elejétől végig következetes hűséggel
megmaradt. Bámulatos volt utánzó te-
hetsége, ha valamely kitérő vendég-
színész látott, nemsokára láttuk azt
Megyeri copijában.

(Folyt. köv.)

A SPREIC ÁRNYÉKÁBÓL.

Szigeti József első szerepe.

A Nemzeti Színház nyugdíjazott ki-
tűnő művészt, ki 1821-ben született
Veszprém városában és 1843-ban Cegléd-
lőden lett színész és azután sok dícsőség
érte mint művészt, mint író, bizony
nehezen fogja elfeledni, aki, kiváló alkotás-
aiban gyönyörködött. Nem is szabad
elfeledni.

Ugy, a hogy Szigeti József (kik esz-
ládi nevén Tripammernek hívtak) a
komédiás truppba belépett, kevés Thalia
papjelöltnek volt megadva hajdan és
ma is ritkaságszámba megy. Szigeti
József ugyanis, kit nagybátyja Kapácsy
József esztergomi hercegprimás tanít-
tatott és gondozott, liberális inassal volt
megáldva és száz ezüst forint czulagot
kapott havonként, mikor megszállta a
színészkedhedelem.

Inassal ment le Pestről Ceglédre, hol
akkor Baky István vándor színtársulata
működött.

Mikor jó Baky uram meglátta az
elegáns urat, ki az irodának nevezett
kamarájába belépett, majd beleszédült
a nagy ünnepélyeskedésbe, tisztelet-
tudásba.

— Nagysás uram, talán lócsi méltó-
táztatik az esti előadásra, könyörgöm
alássan?

— Nem akarok biz én, direktor úr!

— Hát mit méltóztatik?

— Színész akarnék lenni a társu-
latánál.

— Tekintetes úr! Márhogy színész,
és ez az inas?

— Ez csak volt, mert még ma haza-
expediálok.

Baki István fölegyenesedett, kiszéle-
sedett, aztán még a nagy sipkáját is
fölhúzta a fejére:

— Aztán konyítsz-e valamelyest va-
lamihez kedves öcsém?

Szigeti elmondta hogy sokat járt
színházba, de még nem játszott.

— Nohát, a Peleskei nótáriusban
eljátszod ma estére az öreg juhászt, a
svalízsért, Bacur Gázsit s még ezt a
három szerepet.

— Dehát hol a szerep? — kezdte
a »kedves öcsém«.

— Sűgő után fogod elmondani. Meg-
látom, lesz-e belüled színész. Souffleur
után kell játszani, mert a rolléből be-
biflázní minden szajkó képes.

Szigeti József első színész szerep-
lése jól sikerült, mert nemcsak, hogy
bele nem sült, hanem még meg is tap-
solták.

— Az volt a szerencsém, mondo-
gatta nem egyszer Szigeti bácsi, hogy
jurista koromban annyit láttam a Peles-
keit, hogy szinte könyv nélkül tudtam
minden szerepét.

Cs. és kir. udvari szállító

MÜLLER J. L., ILLATSZER- ÉS PIPERESZAPPAN-GYÁROS
BUDAPEST.

Gyári raktár: Koronaherczeg-utcza 2. sz. — Gyár: Rottenbiller-utcza 36. sz.

BRISE DE VIOLETTES
a legjobb ibolyaillat.

Fenyőerdő illat a legkiválóbb orvosok
által ajánlva, élénkíti a légzőszerve-
ket, tehát nélkülözhetetlen minden lak-
osztályban.

BLAHA SERAIL-POUDER
Müller-féle a legjobb arcpor.
Ára 60 kr. és 1 forint.

Csász. és kir. udvari szállítók, Fülöp Szász-Coburg-Gothai Herceg Ó-Fensége szállítói

FRANÇOIS LAJOS és TÁRSA

PEZSCÓBOR-GYÁROSOK

MONOPOLE

VIN BRUT

CARTE BLANCHE

BUDA FOK

EXTRA DRY ENGLAND

TRANSYLVANIA

GRÉMENT ROSÉ

Az előadás végén, mikor a fiatal színész az átélt este után vetkőzött, Baki direktor úr belépett a fiatal theátristához és megveregetvén széles vállait, biztatólag mondá: »Hát én mondom, hogy lesz belőled színész ecsém!«
 És Baki uramnak körülbelől igaza lett.

IDEGENBŐL.

A prágai cseh nemzeti színházban igen nagy sikert ért minapi bemutatóján Dvorák Antal Armida című operája. A szerzőt tüntetőleg ünnepelték az est folyamán, noha semmi áron sem akart megjelenni a lámpák előtt és csak páholyából köszönte meg az ovációkat.

Az olasz szerzők közül a jövő szénra darabot írtak Giuseppe Giacosa, Gerolamo Rovetta és Alfred, Testori. Testori darabjának címe: L'automobile és úgy, mint Rovetta drámáját, a mely Nápoly történelmével foglalkozik, Reiter Virginia társulata fogja a közönségnek bemutatni, míg Giacosa: Az erősebb című drámáját a Talli-Grammatica Calabresi társulata fogja először játszani.

A párisi Theatre Francais-ban most készülnek Marcel Prévost »La Plus Faible« című új darabjára. A jövő héten kerül bemutatásra.

A helsingforszi finn színházban német nyelven előadták Wagner Tannhäuser-jét. 1870. óta nem volt idegen nyelvű operaelőadás a finn fővárosban. Egmásután tizenegyszer került színre Wagner dalműve, mindig zsufolt házak előtt.

KRITIKUS.

Két egyfelvonásos darabot adtak tegnap este, igen gyéren látogatott ház előtt. Hogy a tegnapi előadásra még Ruzsinszky-nak a neve sem tudott közönséget vonzani, ez legjobb bizonyíték annak, hogy a publikum nem szereti az egyfelvonásos darabokat. Pedig nem mindennapi élvezetben volt részünk ezen estén. Sulyovszky »Házasság politikája« című vígjátékával kezdtek meg az előadást. Egy fiatal házaspár első összekoccanását tárja elénk az író, jóformán minden bolyodalom nélkül pereg le a kis cselekmény, de oly édesen, hogy sajnáljuk miszerint oly hamar véget ért.

A mézeshetes, kíváncsi menyecskét Makó Ayda adta. Talán némely helyen egy kissé sok drámai erőt öntött szerepébe, hanem ennek dacára a féltékeny és szerető szívet annyira egybe tudta olvasztani, hogy vígjátéki sikereit ismét öregbítette szemeinkben.

A csatát megnyert férj szerepe Almássy kezeiben volt. Ismét bebizonyította, hogy épügy főerőssége ő a vígjátékoknak mint a drámának. Gyengédsége, majd utóbb számításból történő szigora nevével szemben annyira az életből voltak másolva, hogy a hatást el nem téveszthették.

Hevessy Mariska Betti és Magyar Gyuri huszár szerepében egészítették ki a darab kerekedségét.

Ezt követte Poly Henrion régi egyfelvonásos operettje a »Szép Galathea«. Mithologiai levegő áradt szét a színpadról, melynek keretében csak Midas jargonja nevettetett meg bennünket.

Ruzsinszky Iona adta Galathea-t. Az alabastrom talapzaton igazán szobor volt ő, mely Midas legkomikusabb megjegyzéseire sem feledkezett meg

merevségéről, alakja nem árulta el benne az élet legkisebb jelét sem. De midőn Pigmaleon esdeklésére a pajkos Venus életet lehelt belé s ajkai megnyitak, szinte láttuk egész lényében az életet feléledni. Lehuny szemek előtt — mellyel dalait élveztük — felmerült a kétely, vajjon ez ének, mely fülünket oly édesen tölti be, nem-e tényleg az Olympus ajándéka. Ruzsinszky minden egyes szerepében nemcsak alakít, hanem alkot. Minden szerepében egész lénye megváltozik, és csak egy nem változik rajta, ez isteni hangja, mely még annyi gyönyörteljes estéket fog nekünk szerezni. A közönség egy szívvel-lélekkel ünnepelte őt tegnap este.

Partnere Pigmaleon szerepe Kozma István kezében volt. Két év előtt hallottuk már tőle ezt a szerepet, de tegnap olyan diszponáltan játszott s kissé magas partiját is oly csengően adta ki, hogy az est sikerének nagy része őt is illeti.

A lenge ruházatu Ganymédet Szilassy adta. Ingerlő formái, fürgé, kedves megjelenése s csinos énekszámait tetszettek.

Kövessy Midas szerepében ismét elemében volt. Jargonja s kupléja sok derűtséget keltettek.

Az erőteljes összének és hatalmas finale mind a négy szereplőnek díszére váltak.

HIREK.

Heti műsor. Csütörtökön bérletben: »Kornevilli harangok«. Pénteken félhelyárakkal, bérlet szünetben: »Romeo és Julia«. Szombaton bérletben: »A drótostót«. Vasárnap este bérlet szünetben: »Cigányélet«.

Winkle István gőzsörfőzde Ujvidék.ALAPITTATOTT 1850-ben.
Gyárt világos „KIRÁLY“ és barna „BAJOR“-sört.

1 pohár világos „Király“-sör 7 kr. — 1 pohár barna „Bajor“-sör 8 kr.

a sörfőzde sörosarnokában Ujvidék, Uri-utoza 7. szám.

Naponta friss esapolás!

Kitünő villásreggeli!

Külön étterem!

Szíves pártfogásáért esedezik

Kopolovics József, vendéglős.

— Minden szerdán és pénteken délelőtt halpaprikás! —

Nyomatott Hirschenhauser Benő könyvnyomdájában Ujvidéken.